

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**УПУТСТВО
ЗА КЛАСИФИКАЦИЈУ И ВРЕДНОВАЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ АКТИВЕ**

Бања Лука, јун 2019. године

На основу члана 5. став 1. тачка б. и члана 22. став 1. тачка њ. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 59/13 и 4/17), те члана 6. став 1. тачка б. и члана 22. став 4. тачка л. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 63/17), директор Агенције за банкарство Републике Српске, доноси

УПУТСТВО ЗА КЛАСИФИКАЦИЈУ И ВРЕДНОВАЊЕ ФИНАНСИЈСКЕ АКТИВЕ

1. Опште одредбе

Предмет

Члан 1.

- (1) Овим упутством прописују се смјернице за класификацију и вредновање финансијске активе с циљем обезбјеђивања јединственог рачуноводственог и регулаторног третмана финансијске активе, што доприноси међусобној упоредивости финансијских извјештаја банака.
- (2) Овим упутством дефинише се:
 - 1) начин класификације и вредновања:
 1. билансних изложености:
 - готовине у благајни и трезору,
 - средстава на рачуну код Централне банке Босне и Херцеговине,
 - средстава на трансакционим рачунима код банака и других пласмана банкама,
 - улагања у дужничке инструменте,
 - улагања у власничке инструменте,
 - улагања у инвестиционе фондове,
 - датих кредита,
 - финансијских деривата,
 - финансијске имовине стечене у поступку наплате потраживања,
 - потраживања по основу финансијског лизинга,
 - потраживања од купаца и осталих потраживања,
 - потраживања по основу факторинга,
 2. ванбилансних изложености:
 - неопозивих одобрених, а неискориштених кредита и кредитних линија,
 - акредитива,
 - издатих гаранција и неопозивих одобрених оквира за гаранције,
 - 2) начин утврђивања очекиваних кредитних губитака за билансне и ванбилансне изложености из тачке 1. овог става.
- (3) Класификација и вредновање билансних и ванбилансних изложености и обавеза банке које нису предмет овог упутства врше се у складу са другим прописима, односно рачуноводственим стандардима.

Појмови

Члан 2.

- (1) Појмови који се користе у овом упутству имају следећа значења:
 - 1) **Изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза** (енгл. *Exposure at default, EaD*) јесте укупан износ билансне и/или ванбилансне изложености за коју је потребно утврдити и књиговодствено евидентирати очекивани кредитни губитак.

- 2) **Фактор кредитне конверзије** (енгл. *Credit conversion factor, CCF*) јесте однос износа ванбилансне обавезе за који се очекује да ће бити искоришћен у тренутку наступања статуса неизмирења обавеза и укупног износа ванбилансне обавезе, а користи се за потребе претварања ванбилансних изложености у билансне изложености приликом утврђивања очекиваних кредитних губитака.
- 3) **Вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза** (енгл. *Probability of default, PD параметар*) јесте вјероватноћа да ће друга уговорна страна ући у статус неизмирења обавеза у оквиру одређеног периода посматрања, а користи се за потребе утврђивања очекиваних кредитних губитака.
- 4) **Губитак услед наступања статуса неизмирења обавеза** (енгл. *Loss given default, LGD параметар*) јесте износ губитка оствареног услед наступања статуса неизмирења обавеза друге уговорне стране, а користи се за потребе утврђивања очекиваних кредитних губитака.
- 5) **Датум рекласификације** је први дан који слиједи након промјене пословног модела који за резултат има рекласификацију финансијске имовине банке.
- 6) **Ефективна каматна стопа** јесте стопа којом се дисконтују процијењени будући новчани приливи или одливи током очекиваног вијека трајања финансијске имовине на бруто књиговодствену вриједност финансијске имовине.
 Приликом израчунавања ефективне каматне стопе потребно је процијенити очекиване новчане токове узимајући у обзир све уговорене услове у вези са финансијском имовином, али не узимајући у обзир очекиване кредитне губитке. При томе ефективна каматна стопа одражава само укупне приходе које банка наплаћује од клијента по основу уговора, односно укупне расходе банке настале по основу исплата клијенту, а не узима у обзир плаћања клијента према трећим лицима.
- 7) **Фер вриједност** је цијена која би на датум вредновања била остварена продајом неке ставке активе у уредној трансакцији између тржишних учесника на главном, односно најповољнијем тржишту, уз коришћење доступних улазних података. При томе банка треба максимизирати употребу видљивих улазних података и минимизирати употребу улазних података који нису директно видљиви.
- 8) **Главно тржиште** јесте тржиште на којем се остварује највећи промет и највиши ниво активности везаних за неку ставку активе.
- 9) **Најповољније тржиште** јесте тржиште на којем би продајом неке ставке активе био примљен највиши новчани износ након што се узму у обзир трошкови трансакције.
- 10) **Улазни подаци** су претпоставке које би учесници на тржишту користили у одређивању цијене неке ставке активе и подијељени су у три нивоа хијерархије фер вриједности:
 1. улазни подаци првог нивоа јесу цијене које котирају на активним тржиштима за идентичну имовину и које су банци доступне на датум вредновања,
 2. улазни подаци другог нивоа јесу подаци који нису цијене које котирају на активним тржиштима, али су директно или индиректно видљиве за неку ставку активе,
 3. улазни подаци трећег нивоа за неку ставку активе јесу они подаци који нису видљиви.
- 11) **Ниво хијерархије фер вриједности** представља категоризацију улазних података на основу којих је одређена фер вриједност.
- 12) **Трошкови трансакције** јесу трошкови продаје ставке активе на главном (или најповољнијем) тржишту за ту ставку активе и који су директно повезани са продајом те ставке, те испуњавају оба следећа критеријума:
 1. произилазе директно из наведене трансакције и битни су за исту,
 2. не би настали код банке да није донесена одлука о продаји те ставке активе.
- 13) **Стицање ставке финансијске активе** јесте поступак који подразумева одобравање, куповину финансијске активе или преузимање такве активе у поступку наплате по основу одлуке суда, друге надлежне институције и/или путем вансудске нагодбе.
- 14) **Хомогена група** јесте група изложености која обухвата изложености са сличним карактеристикама кредитног ризика (нпр. на основу врсте изложености, уговорених

услова, индустријског/тржишног сегмента, географске локације, рочности и слично) и са сличном вриједношћу релевантног параметра кредитног ризика, а која се утврђује на основу анализе доступности и квалитета података. При томе ниво грануларности хомогене групе мора бити довољан да се на адекватан начин могу оцијенити промјене нивоа одговарајућег параметра кредитног ризика.

Банка је дужна обезбиједити да се редовно врши провјера адекватности утврђених хомогених група, узимајући у обзир нове информације (о стварним настанцима статуса неизмирења обавеза за *PD* параметар, стопе опоравка за *LGD* параметар и слично), те макроекономске факторе. Уколико се том провјером утврди да је потребно, банка ће извршити ресегментацију изложености и формирати нове хомогене групе.

- 15) **Ретроактивно тестирање модела** (енгл. *back-testing*) представља поступак поређења и квантитативне анализе моделом предвиђених (односно процијењених) и реализованих стопа неплаћања (тестирање *PD* модела), наплата, односно губитака након ступања у статус неизмирења обавеза (тестирање *LGD* модела) и коришћења ванбилансних (потенцијалних) изложености (тестирање *CCF* модела) с циљем утврђивања укупне тачности и конзистентности модела параметара кредитног ризика. При томе се под појмом тачности подразумијева подразумијева се проценат случајева у којима реализоване вриједности предметног параметра кредитног ризика припадају иницијално дефинисаном интервалу очекиваних вриједности.
 - 16) **Валидација модела** је потврда да су претходни модели за утврђивање очекиваних кредитних губитака и параметара кредитног ризика и даље примјениви, а на основу резултата проведеног ретроактивног тестирања.
- (2) Појмови који нису дефинисани овим чланом, а користе се у овом упутству, имају значење у складу са законским прописима и другим подзаконским прописима.

2. Признавање и престанак признавања финансијске активе

Почетно признавање финансијске активе

Члан 3.

- (1) Банка признаје ставку финансијске активе у финансијским извјештајима на датум трговања.
- (2) Датум трговања (енгл. *trade date*) из става 1. овог члана јесте датум закључења уговора, којим банка преузима обавезу стицања ставке финансијске активе (нпр. закључења уговора о кредиту, закључења уговора о куповини друге финансијске активе, закључења посла на берзи или другом уређеном тржишту и слично).

Престанак признавања финансијске активе

Члан 4.

- (1) Банка престаје признавати ставку финансијске активе, у цијелости или дјелимично, у сљедећим случајевима:
 - 1) када истекну уговорна права на примање новчаних токова од те финансијске активе,
 - 2) када пренесе ризике и користи од те финансијске активе,
 - 3) када престане имати контролу над уговорним правима за ту финансијску активу.
- (2) У случају да се ради о модификацији ставке финансијске активе у складу са чланом 6. овог упутства, потребно је прво утврдити да ли је модификација значајна, односно да ли је потребно престати признавати оригиналну ставку финансијске активе, те одмах признати нову, модификовану ставку финансијске активе.
- (3) Банка врши процјену да ли се и у којој мјери ставка финансијске активе престаје признавати на начин приказан у дијаграму из Прилога 1. овог упутства.
- (4) Сви ефекти од престанка признавања ставке финансијске активе признају се у билансу успјеха банке у тренутку престанка признавања.

3. Класификација ставки финансијске активе

Процес класификације финансијске активе

Члан 5.

- (1) Банка је дужна да успостави адекватан и ефикасан процес класификације ставки финансијске активе, односно да донесе и досљедно примјењује интерне акте којима дефинише процес класификације, а који минимално треба да обухвати поступке за утврђивање:
 - 1) да ли је модификација ставке финансијске активе значајна,
 - 2) обима третмана сваке ставке финансијске активе коју банка стиче,
 - 3) да ли се ради о ставци финансијске активе која у тренутку стицања има идентификоване кредитне губитке на нивоу појединачне изложености (енгл. *Purchased or originated credit impaired asset*, у даљем тексту: *POCI* имовина),
 - 4) пословног модела за ставку активе коју банка стиче (енгл. *Business model test*, у даљем тексту: *BM* тест),
 - 5) да ли уговорени новчани токови од финансијске активе коју банка стиче представљају само плаћање главнице и камате (енгл. *Solely payment of principal and interest*, у даљем тексту: *SPPI* тест),
 - 6) примјереног модела рачуноводственог мјерења,
 - 7) рекласификације ставки финансијске активе.
- (2) Класификација ставки финансијске активе врши се на начин приказан у дијаграму из Прилога 2 овог упутства.

Значајност модификације ставке финансијске активе

Члан 6.

- (1) Модификација ставке финансијске активе постоји када је извршена промјена неких или свих одредаба уговора.
- (2) Банка је дужна да у случају ставке финансијске активе која представља дужнички финансијски инструмент (хартије од вриједности и кредити) утврди да ли је извршена модификација значајна, односно да ли је разлика између садашње вриједности преосталих новчаних токова дисконтованих примјеном оригиналне ефективне каматне стопе и садашње вриједности измијењених новчаних токова дисконтованих примјеном оригиналне ефективне каматне стопе већа од 10%.
- (3) Банка може, поред критеријума из става 2. овог члана, интерним актима прописати додатне критеријуме за утврђивање значајности модификације.
- (4) Уколико је модификација значајна, банка престаје признавати оригиналну ставку финансијске активе и почиње признавати нову ставку.

При томе банка утврђује да ли нова ставка финансијске активе представља *POCI* имовину, те уколико је то случај – исту третира у складу са чланом 8. овог упутства. Уколико се не ради о *POCI* имовини, банка поново проводи *BM* тест и *SPPI* тест, те одређује примјерен модел рачуноводственог мјерења за нову модификовану ставку финансијске активе.
- (5) Уколико модификација није значајна, банка наставља са признавањем ставке финансијске активе.

Обим третмана финансијске активе

Члан 7.

- (1) У зависности од врсте финансијске активе, банка примјењује пуни третман на све ставке финансијске активе, осим на следеће ставке на које примјењује дјелимични третман:
 - 1) потраживања од купаца и остала потраживања,
 - 2) потраживања по основу факторинга,
 - 3) потраживања по основу финансијског лизинга.

- (2) Пуни третман подразумијева цјелокупни процес класификације и вредновања ставке финансијске активе, док дјелимични третман подразумијева само распоређивање изложености у нивое кредитног ризика и утврђивање и признавање очекиваних кредитних губитака.

***POCI* имовина**

Члан 8.

- (1) Банка је дужна да за сваку ставку финансијске активе која представља дужнички инструмент у тренутку иницијалног признавања утврди да ли се ради о *POCI* имовини из члана 21. Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука).
- (2) Уколико се утврди да се ради о *POCI* имовини, банка примјењује модел рачуноводственог мјерења по амортизованом трошку, при чему утврђивање очекиваних губитака врши у складу са чланом 17. став 8. овог упутства.

***VM* тест**

Члан 9.

- (1) Банка је дужна да у тренутку иницијалног признавања ставке финансијске активе утврди пословни модел који, поред намјере руководства, одражава и начин на који банка управља том финансијском активом ради остваривања новчаних токова, уз обезбјеђење објективних доказа. При томе банка проводи *VM* тест само за ставке финансијске активе које представљају дужничке финансијске инструменте (хартије од вриједности и кредити) који нису добили статус *POCI* имовине.
- (2) Пословни модел одређује да ли се новчани токови остварују прикупљањем уговорених новчаних токова, продајом финансијске активе или и једним и другим.
- (3) Банка за ставку финансијске активе може изабрати један од следећа три пословна модела:
- 1) пословни модел „Држање ради наплате“, чији је циљ држање финансијске имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова (енгл. *Hold to Collect, HtC*),
 - 2) пословни модел „Држање ради наплате или продаје“, чији је циљ прикупљање уговорених новчаних токова или продаје финансијске активе (енгл. *Hold to Collect or Sell, HtCoS*),
 - 3) пословни модел са осталим циљевима (енгл. *Other*).
- (4) Избор пословног модела треба бити заснован на реалним будућим очекивањима, односно не заснива се на сценаријима „најгорег случаја“ или на „стресном случају“.
- (5) Приликом провођења *VM* теста банка је дужна поступати на следећи начин:
- 1) извршити провјеру пословног модела „Држање ради наплате“ на начин да потврди најмање следеће:
 1. да су продаје дужничких инструмената у претходном периоду (уколико их је било) биле ријетке (иако могу бити значајне у вриједности) или изузетно мале вриједности (иако су честе), при чему се значајност одређује у поређењу с истом врстом изложености у оквиру истог пословног модела,
 2. да су ријетке продаје биле оправдане, а на основу утврђивања:
 - значајности временског периода задржавања инструмента у књигама банке, односно да ли су продаје које су извршене биле близу рока доспијећа инструмента и да ли су приходи од продаје приближно једнаки износу који би се добио по основу преосталих уговорених новчаних токова,
 - да ли су продаје посљедица повећања кредитног ризика друге уговорне стране (нпр. продаја портфолија који је у статусу неизмирења обавеза, пада рејтинга емитента дужничке хартије од вриједности и слично),
 - да ли су продаје посљедице интерног или екстерног стресног сценарија,
 - да ли су продаје посљедица потребе усклађивања са прописаним ограничењима изложености,

3. да се дужнички инструмент не држи у портфолију због потребе осигуравања оперативне ликвидности.
- 2) извршити провјеру пословног модела „Држање ради наплате или продаје“ на начин да потврди најмање сљедеће:
 1. да су учесталост, број и вриједност продатих дужничких инструмената већи од оних у пословном моделу „Држање ради наплате“, али да ниво учесталости продаје инструмената није претјерано велики,
 2. да је приликом доношења одлуке о стицању или продаји дужничког инструмента била битнија информација о приходима по основу камате него о приходима који би се остварили продајом дужничког инструмента, при чему банка треба извршити и анализу структуре прихода од сличног инструмента у претходном периоду,
 3. динамику праћења кредитног квалитета друге уговорне стране,
 4. примарне разлоге/циљеве држања дужничког инструмента, који, на примјер, могу бити управљање потребама за ликвидношћу, постизање рочне усклађености инструмената активе и обавеза и слично.
- 3) приликом одређивања пословног модела „Пословни модел са осталим циљевима“ основни циљ управљања дужничким инструментима није ни држање ради наплате, ни држање ради наплате или продаје. Циљ овог модела обично доводи до активне куповине и продаје, а прикупљање уговорених новчаних токова само је споредни елемент у остваривању циља овог пословног модела.

SPPI тест

Члан 10.

- (1) *SPPI* тест врши се само за ставке финансијске активе које представљају дужничке инструменте који нису добили статус *POCI* имовине.
- (2) Банка је дужна да у својим интерним актима дефинише начин провођења *SPPI* теста, при чему узима у обзир најмање сљедеће:
 - 1) **Да ли камата садржи само накнаду за кредитни ризик, ризик ликвидности, административне трошкове, профитну маржу и слично, која је укључена у уговором дефинисану каматну стопу.**
При томе ако банка закључи да уговорени новчани токови обухватају и накнаду за друге врсте ризика или промјенљивост уговорених новчаних токова који не одражавају суштину уговора на основу којег се признаје тај инструмент, онда такви новчани токови не представљају само плаћање главнице и камате.
 - 2) **Утврди да ли камата у оквиру уговора садржи само накнаду за временску вриједност новца којом се осигурава накнада за проток времена.**
При томе ако банка закључи да се очекивани недисконтовани новчани токови значајно разликују у односу на уговорене недисконтоване новчане токове, у случајевима гдје се на примјер каматна стопа мијења фреквенцијом мањом од фреквенције референтне каматне стопе на којој се заснива и слично, онда такви новчани токови не представљају само плаћање главнице и камате,
 - 3) **Утврди постојање неуобичајених одредаба у уговору о дужничком инструменту.**
При томе ако банка установи постојање неуобичајених одредаба у уговору о дужничком инструменту као што су: постојање финансијске полуге приликом одређивања каматне стопе (нпр. ако се референтна каматна стопа множи са фактором већим од 1), везаност камате за друге цијене или индексе, поред варијабилних референтних каматних стопа или стопе инфлације, постојање могућности конвертовања инструмента у други финансијски инструмент или валуту по унапријед одређеним условима, постојање ограничења из уговора у вези с наплатом потраживања (нпр. банка је правно ограничена да врши наплату искључиво из новчаних токова везаних за тај дужнички инструмент или из пројекта који се њиме финансира), постојање инверзне каматне стопе (нпр. каматна стопа се формира тако што се од марже банке одузме промјенљива референтна каматна стопа или се каматна

стопа увећава усљед умањења референтне каматне стопе) и слично, онда такви новчани токови не представљају само плаћање главнице и камате.

4) Утврди значајност промјене износа уговорених новчаних токова усљед провјере валутне структуре.

При томе уколико банка, усљед провјере валутне структуре, утврди да се нпр. новчани токови могу измиривати у различитим валутама (нпр. главница се измирује у *EUR*, а камата у *CHF*), да је каматна стопа која се везује за референтну стопу валуте различита од оне у којој је кредит деноминован (нпр. кредит одобрен у *USD*, уз камату која се плаћа у тој валути, а рачуна се на основу годишњег *EURIBOR*-а) и слично, онда такви новчани токови не представљају само плаћање главнице и камате. Банка није у обавези да процјењује значајност промјене износа уговорених новчаних токова усљед примјене валутне структуре за изложености са девизном клаузулом у евр, имајући у виду постојање валутног одбора у Босни и Херцеговини.

5) Утврди да ли опција пријевремене отплате као и опција продужења рока дужничког инструмента не представља само неподмирени износ главнице и камате, те разумну додатну накнаду за пријевремени раскид уговора, односно продужење истог.

При томе уколико банка утврди да дужнички инструмент садржи уговорне одредбе које могу промијенити вријеме или износ новчаних токова, дужна је процијенити значајност тих промјена и, сходно томе, одредити да ли такви новчани токови представљају само плаћање главнице и камате.

Избор примјереног модела рачуноводственог мјерења

Члан 11.

- (1) На основу резултата *BM* теста и *SPPI* теста, банка за сваку ставку финансијске активе која представља дужнички инструмент примјењује један од сљедећих модела рачуноводственог мјерења на начин приказан у Прилогу 3. овог упутства, односно:
 - 1) вредновање по амортизованом трошку у случају избора пословног модела „Држање ради наплате“ и када су испуњени услови *SPPI* теста,
 - 2) вредновање по фер вриједности кроз остали укупни резултат у случају избора пословног модела „Држање ради наплате или продаје“ и када су испуњени услови *SPPI* теста,
 - 3) вредновање по фер вриједности кроз биланс успјеха у случају избора пословног модела са осталим циљевима и када нису испуњени услови *SPPI* теста.
- (2) Банка може власничке инструменте вредновати по фер вриједности кроз биланс успјеха или по фер вриједности кроз остали укупни резултат, а финансијске деривате може вредновати само по фер вриједности кроз биланс успјеха.
- (3) Банка може при почетном признавању неопозиво одредити да се и остале ставке финансијске активе мјере по фер вриједности кроз биланс успјеха, уколико на такав начин уклања или значајно смањује неконзистентност у рачуноводственом вредновању и признавању те ставке (енгл. *fair value option*).

Рекласификација ставки финансијске активе

Члан 12.

- (1) Банка у изузетним ситуацијама може рекласификовати ставке финансијске активе које представљају дужничке инструменте, и то само у случају промјене пословног модела. Такве промјене морају бити значајне, доказиве и резултат интерних и/или екстерних промјена, а исте утврђује надлежно тијело у складу са интерним актима банке. Очекује се да такве промјене нису честе, односно да ће се ове промјене догодити у случајевима када банка, нпр., почне или престане обављати активности које су значајне за њено пословање. При томе промјена пословног модела мора бити извршена прије датума рекласификације.
- (2) Промјена пословног модела не врши се у сљедећим случајевима:
 - 1) промјене намјере у погледу одређеног дужничког инструмента,
 - 2) привременог нестанка тржишта за одређени дужнички инструмент,

- 3) преноса дужничког инструмента са правних лица у посебном односу са банком за коју је изабран пословни модел различит од оног који банка примјењује за такву ставку финансијске активе.
- (3) У случају да се новчани токови од дужничког инструмента остварују на начин другачији од очекиваног на датум када је био иницијално изабран пословни модел, не врши се рекласификација тог дужничког инструмента. Међутим, када банка бира пословни модел за нови дужнички инструмент узима у обзир податке о томе како су остварени новчани токови од сличног дужничког инструмента у периоду од посљедње три године.
- (4) Изузетно од ст. 1–3. овог члана, Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) може банци наложити да изврши рекласификацију, односно измијени начин вредновања ставки финансијске активе.

4. Вредновање ставки финансијске активе

4.1. Процес вредновања ставки финансијске активе

Процес вредновања ставки финансијске активе

Члан 13.

Банка је дужна да донесе и досљедно примјењује интерне акте којима дефинише процес вредновања ставки финансијске активе, а који минимално треба да обухвате:

- 1) почетно вредновање ставки финансијске активе,
- 2) накнадно вредновање ставки финансијске активе по фер вриједности,
- 3) накнадно вредновање ставки финансијске активе по амортизованом трошку,
- 4) начин распоређивања ставки финансијске активе у нивое кредитног ризика и утврђивања очекиваних кредитних губитака.

Почетно вредновање ставки финансијске активе

Члан 14.

- (1) Ставке финансијске активе се у тренутку почетног признавања вреднују по фер вриједности увећане за трошкове трансакције.
- (2) Изузетно од става 1. овог члана, уколико се ставке финансијске активе накнадно вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха, не врши се увећање за трошкове трансакције у тренутку почетног признавања.

Накнадно вредновање ставки финансијске активе по фер вриједности

Члан 15.

- (1) Ставке финансијске активе накнадно се вреднују по фер вриједности уколико је примијењен рачуноводствени третман: вредновање по фер вриједности кроз остали укупни резултат или вредновање по фер вриједности кроз биланс успјеха.
- (2) Приликом вредновања ставки финансијске активе по фер вриједности потребно је утврдити:
 - 1) главно, односно најповољније тржиште за ту ставку и
 - 2) методе вредновања примјерене за одређивање фер вриједности те ставке, узимајући у обзир доступност улазних података који се могу користити за одређивање цијене предметне ставке, те ниво хијерархије фер вриједности којем ти улазни подаци припадају.
- (3) За потребе вредновања из става 2. тачка 2. овог члана банка може користити једну од сљедећих метода:
 - 1) тржишну методу, односно:
 1. методу вредновања по тржишној цијени (енгл. *Mark-to-Market*), према којој се за вредновање одређене ставке финансијске активе користи посљедња средња цијена са активног тржишта или

2. методу вредновања по моделу (енгл. *Mark-to-Model*), која се користи уколико постоји активно тржиште за сличну ставку финансијске aktive, али не и за предметну ставку финансијске aktive која се вреднује (нпр. дужнички инструмент је издат од стране истог емитента и/или има исту рачност и слично).
- 2) методу дисконтованог новчаног тока (енгл. *Discounted cash flows*), која подразумева свођење на садашњу вриједност, а користи се уколико нису доступне информације о цијени за исту или сличну ставку финансијске aktive на активном тржишту.
- (4) За потребе примјене става 3. овог члана сматра се да за одређену ставку финансијске aktive постоји активно тржиште уколико су испуњени минимално сљедећи услови:
 - 1) у посљедњих годину дана извршене су минимално двије трансакције сваки мјесец и
 - 2) остварено је минимално 25.000 КМ промета одређеном ставком финансијске aktive у посљедња три мјесеца.

Накнадно вредновање ставки финансијске aktive по амортизованом трошку

Члан 16.

- (1) Ставке финансијске aktive које се држе ради наплате банка накнадно вреднује по амортизованом трошку уз примјену методе ефективне каматне стопе, према којој се сви процијењени будући новчани токови током очекиваног вијека трајања ставки финансијске active дисконтују ефективном каматном стопом важећом на датум извјештавања.
- (2) Приходи од камата обрачунавају се примјеном методе ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вриједност главнице за изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 1 и 2.

4.2. Утврђивање очекиваних кредитних губитака

Очекивани кредитни губици

Члан 17.

- (1) Банка утврђује очекивани кредитни губитак за ставке финансијске active које се у складу са чланом 11. овог упутства вреднују по амортизованом трошку и фер вриједности кроз остали укупни резултат.
- (2) Банка је дужна да очекиване кредитне губитке за изложености распоређене у ниво кредитног ризика 1 обрачунава за дванаестомјесечни период, а да за изложености распоређене у нивое кредитног ризика 2 и 3 обрачунава очекиване кредитне губитке до истека рачности изложености.
- (3) Банка је дужна да на индивидуалној основи утврђује очекивани кредитни губитак за појединачно значајне изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3, односно које су веће од:
 - 1) 30.000 КМ, уколико њена нето актива износи до 500 милиона КМ,
 - 2) 50.000 КМ, уколико њена нето актива износи од 500 милиона КМ до једне милијарде КМ,
 - 3) 100.000 КМ, уколико њена нето актива износи преко једне милијарде КМ.
- (4) Банка може својим интерним актима утврдити ниже прагове од наведених у ставу 3. овог члана.
- (5) Укупна нето актива из става 3. овог члана подразумева износ нето active према ревидираним финансијским извјештајима банке за претходну годину.

- (6) Банка утврђује очекивани кредитни губитак за изложености на групној основи у складу са следећом општом формулом:

$$ECL = PD \times LGD \times EaD$$

гдје је:

ECL – очекивани кредитни губитак,

PD – вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза,

LGD – губитак услед наступања статуса неизмирења обавеза,

EaD – изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза.

- (7) Банка утврђује очекивани кредитни губитак за изложености на индивидуалној основи као позитивну разлику између бруто књиговодствене вриједности изложености и процијењених будућих новчаних токова (од оперативних прихода и/или реализације колатерала) током очекиваног вијека трајања ставке финансијске активе дисконтованих ефективном каматном стопом важећом на датум извјештавања. Банка може користити више различитих сценарија (од оперативних прихода и/или реализације колатерала) приликом процјењивања извјесности будућих новчаних токова са процентима вјероватноће њиховог остварења. Процјена извјесности остварења будућих новчаних токова од оперативних прихода при томе се мора заснивати најмање на:
- 1) историјским новчаним токовима у периоду од најмање шест посљедњих мјесеци,
 - 2) поузданој документованости будућих новчаних токова,
 - 3) искуству банке у наплати потраживања од клијената са сличним карактеристикама.
- (8) Банка утврђује очекивани кредитни губитак за *POCI* имовину из члана 8. овог упутства на индивидуалној основи, а на начин дефинисан ставом 7. овог члана.
- (9) Изузетно од става 3. овог члана, Агенција ће, уколико надзором утврди да је потребно, наложити да банка на индивидуалној основи утврђује очекиване кредитне губитке за одређене ставке које су распоређене у ниво кредитног ризика 1 и 2.
- (10) Изузетно од става 6. овог члана, за потребе утврђивања очекиваних кредитних губитака за ставке на које се примјењује дјелимични третман из члана 7. овог упутства, банка може користити поједностављени приступ, те вршити експертску процјену очекиваних губитака на основу историјских података о наплатама таквих врста потраживања, евидентираним губицима, те на будућим очекивањима о наплатама таквих врста потраживања.

4.2.1. Параметри кредитног ризика

Вјероватноћа наступања статуса неизмирења обавеза (*PD* параметар)

Члан 18.

- (1) За потребе одређивања вриједности *PD* параметра банка све сегменте изложености распоређује у *PD* хомогене групе, којима на одговарајући начин (у складу са својом интерном методологијом) додјељује вриједност *PD* параметра. При томе се очекује да банка *PD* параметар за хомогене групе процјењује као однос броја пласмана код којих се статус неизмирења обавеза догодио у току посматраног временског периода, те укупног броја пласмана који нису били у статусу неизмирења обавеза на почетку посматраног временског периода.
- (2) Банка може примијенити другачији израчун *PD* параметара за хомогене групе у односу на начин наведен у ставу 1. овог члана, под условом да може доказати да је тај израчун опрезнији и примјеренији.
- (3) Банка вриједност *PD* параметра одређује статистичким методама, тј. комбинацијом експертске процјене и статистичких метода.
- (4) Банка случајеве техничке грешке из члана 19. став 3. Одлуке искључује из референтних података који се користе за потребе процјене параметара кредитног ризика.

- (5) У случају да клијент банке има додијелен кредитни рејтинг вањске институције за процјену кредитног рејтинга, банка може користити процјене тих институција и њима придружене вриједности *PD* параметра уз услов да исте примјењује континуирано и досљедно. При томе је банка својим интерним актима дужна дефинисати вањске институције за процјену кредитног рејтинга чије ће рејтинге користити. Уколико постоје два кредитна рејтинга вањских институција за процјену кредитног рејтинга које банка користи, узима се мање повољан рејтинг, а у случају да постоји више од два кредитна рејтинга вањских институција за процјену кредитног рејтинга, банка издваја два најповољнија рејтинга и користи онај који је мање повољан.
- (6) Како би се обезбиједила вјеродостојност и поузданост утврђеног *PD* параметра, морају бити минимално испуњени сљедећи услови:
- 1) непристрасност, тј. са статистичког становишта утврђени *PD* параметри треба да представљају најбоље процјене (енгл. *best estimate*),
 - 2) хомогене групе морају бити утврђене на начин дефинисан у члану 2. став 1. тачка 14. овог упутства,
 - 3) историјски подаци који се користе морају се односити на период од најмање три године, при чему банка те податке конзистентно прилагођава тренутним условима и очекиваним будућим економским околностима (енгл. *forward-looking*),
 - 4) узимају се у обзир различите макроекономске претпоставке, тј. пројекције макроекономских индикатора, уз јасну документованост кориштених извора података и јасну документованост кориштених макроекономских претпоставки.
- (7) Банка је дужна дужна осигурати да процјене вриједности *PD* параметра које користи приликом утврђивања очекиваних кредитних губитака буду вјеродостојне и поуздане мјере процеса уласка у статус неизмирења обавеза током животног вијека изложености. На тај начин добијене вриједности *PD* параметра треба да одражавају тренутно непристрасно очекивање будуће стопе уласка у статус неизмирења обавеза, које се не заснивају на стресном сценарију.
- (8) Подаци које банка користи за калибрацију *PD* модела (посебно они везани уз историјске стопе уласка у статус неизмирења обавеза и рочну структуру *PD* параметра) треба да буду усклађени са важећом дефиницијом статуса неизмирења обавеза, а за развој *PD* модела банка је дужна користити интерно доступне податке банке, који су репрезентативни за посматрани портфолио. При томе се историјски подаци о прошлим догађајима односе на период од најмање три године, а банка те податке треба да конзистентно прилагођава тренутним условима и очекиваним будућим економским околностима.
- За инструменте међусобно упоредивог нивоа кредитног ризика, ризик будућег наступања статуса неизмирења обавеза (процјене вишегодишњих вриједности *PD* параметра) мора бити већи како је дужи очекивани животни вијек инструмента.
- (9) Банка је дужна да најмање на годишњој основи изврши ретроактивно тестирање (енгл. *back-testing*) и, по потреби, ажурирање утврђених *PD* параметара. При томе банка проводи тестирање с циљем провјере адекватности утврђених параметара на нивоу хомогених група. Резултати тестирања морају бити адекватно документовани и доступни за потребе интерних и екстерних контрола, односно надзора банака. Уколико банка утврди да је потребно или то наложи Агенција, банка проводи и накнадно тестирање адекватности утврђених параметара.
- (10) Банка анализира међузависност различитих макроекономских фактора (нпр. стопа промјене бруто друштвеног производа, стопа индустријске производње, стопа директних страних улагања, стопа запослености, стопа незапослености, стопа инфлације) и историјских стопа уласка у статус неизмирења обавеза, односно у ширем смислу тестира међузависност вјероватноће преласка из једне у другу *PD* хомогену групу и промјене макроекономских фактора. Уколико се утврди да ниво споменуте међузависности није незначајан, иницијално израчуната вриједност *PD* параметра коригује се узимајући у обзир макроекономске факторе.
- (11) *PD* параметар за изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 3 за које се утврђује очекивани кредитни губитак на групној основи износи 100%.

Губитак усљед наступања статуса неизмирења обавеза (*LGД* параметар)

Члан 19.

- (1) Губитак усљед наступања статуса неизмирења обавеза (*LGД* параметар) представља интерну процјену банке о нивоу очекиваног губитка везаног за изложеност у случају наступања статуса неизмирења обавеза.

Код изложености у облику кредита, очекује се да се одређивање *LGД* параметра врши путем тзв. *work-out* методе процјене, која се заснива на анализи историјских случајева процеса наплате након наступања статуса неизмирења обавеза. Код сваког таквог случаја припадајући низ новчаних токова до којих долази током процеса наплате (нпр. прилива по основу уплата дужника, наплата од новчаних средстава дужника из колатерала у вези са изложеношћу, независно од тога да ли се колатерал сматрао прихватљивим у складу са одредбама чл. 28–31. Одлуке, као и одлива везаних за интерне и екстерне директне трошкове самог процеса наплате) дисконтује се ефективном каматном стопом на дан уласка у статус неизмирења обавеза, како би се добила садашња вриједност наплате након наступања статуса неизмирења обавеза. При томе се *LGД* параметар израчунава се на нивоу релевантне хомогене групе, а у складу са сљедећом формулом:

$$LGД_{HomGr} = 100\% - RR_{HomGr} = 100\% - \left[\frac{NPV(\sum_i(CF_{In_i} - CF_{Out_i}))}{EaD} \right]$$

гдје је:

LGД_{HomGr} - *LGД* параметар за одређену хомогену групу,

RR_{HomGr} – стопа опоравка (енгл. *Recovery Rate*), односно стопа наплате након уласка у статус неизмирења обавеза за одређену хомогену групу,

NPV - нето садашња вриједност,

CF_{In} – наплата након уласка у статус неизмирења обавеза,

CF_{Out} – трошак наплате након уласка у статус неизмирења обавеза,

EaD – изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза.

- (2) Банка може примијенити другачији израчун *LGД* параметара у односу на начин наведен у ставу 1. овог члана, под условом да може доказати да је тај израчун опрезнији.
- (3) Банка вриједности *LGД* параметра утврђује на основу историјских података о наплатама из колатерала или осталих извора након наступања статуса неизмирења обавеза по утврђеним хомогеним групама, за период од најмање пет посљедњих година. Како *LGД* параметар не зависи од кретања кредитног квалитета клијента, односно од кретања нивоа *PD* параметра, може се једнообразно примјењивати у различитим нивоима кредитног ризика и/или хомогеним групама. При томе приликом израчуна вриједности *LGД*-а банка не смије користити вриједност финансијске и материјалне имовине стечене у процесу наплате потраживања након наступања статуса неизмирења обавеза, која се још увијек води у књигама банке, тј. није реализована на тржишту.
- (4) Број параметара који утичу на дефинисање хомогених група зависи од доступности и квалитета података о историјским наплатама након наступања статуса неизмирења обавеза.
- (5) Уколико је банка успоставила *LGД* хомогене групе, потребно је анализирати међузависност различитих макроекономских фактора (нпр. стопа промјене бруто друштвеног производа, стопа индустријске производње, стопа директних страних улагања, стопа запослености, стопа незапослености, стопа инфлације, кретања на тржишту некретнина) и историјских стопа губитака усљед наступања статуса неизмирења обавеза (*LGД* параметар), односно у ширем смислу тестира међузависност вјероватноће преласка из једне у другу *LGД* хомогену групу и промјене макроекономских фактора. Уколико се утврди да ниво споменуте међузависности није незначајан, иницијално израчуната вриједност *LGД* параметра коригује се узимајући у обзир макроекономске факторе.
- (6) Уколико банка нема адекватну временску серију, количину и/или квалитет релевантних историјских података, те није у могућности да утврди вриједност *LGД* параметра коришћењем

свог модела на адекватан и документован начин, тада користи фиксне вриједности тог параметра засноване на конзервативним процјенама, а оне не могу бити ниже од:

- 1) 45% за изложености обезбијеђене прихватљивим колатералом,
 - 2) 75% за изложености које нису обезбијеђене прихватљивим колатералом.
- (7) Изузетно од става 6. овог члана банка не може вриједност *LGD* параметра за изложености са ниским кредитним ризиком банка не може утврдити у износу нижем од 4%.
- (8) Потребно је да банка случајеве техничке грешке из члана 19. став 3. Одлуке искључи из референтних података који се користе за потребе процјене параметара кредитног ризика.

4.2.2. Утврђивање изложености у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза (*EaD*)

Изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза (*EaD*)

Члан 20.

- (1) Банка за сваку изложеност врши процјену износа изложености у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза (*EaD*) на основу везаних уговорних и очекиваних новчаних токова до истека рочности.
- (2) Процјена очекиваних новчаних токова не заснива се на историјским подацима о пријевременим уплатама.
- (3) Банка изложеност у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза (*EaD*) за ванбилансне изложености утврђује тако што књиговодствену вриједност ванбилансне ставке множи са фактором кредитне конверзије (*CCF*).
- (4) Фактор кредитне конверзије из става 3. овог члана представља процјену процента конверзије ванбилансних изложености у билансне изложености у тренутку настанка статуса неизмирења обавеза.
- (5) Банка факторе кредитне конверзије (*CCF*) утврђује на основу историјских података о конверзији одређених врста ванбилансних ставки у билансне ставке у тренутку наступања статуса неизмирења обавеза по утврђеним хомогеним групама, а најмање за период од посљедње три године.
- (6) Уколико банка нема адекватну количину и/или квалитет релевантних историјских података, те није у могућности да утврди вриједност *CCF* параметра коришћењем свог модела на адекватан и документован начин, тада користи факторе конверзије из члана 44. став 1. Одлуке о израчунавању капитала банака.
- (7) Банка износ изложености из става 1. овог члана умањује за износ новчаног депозита депонованог код те банке, који служи као колатерал за ту изложеност, а заложен је у надлежном регистру залога, само уколико тај депозит има исту или дужу рочност од изложености.
- (8) Банка може извршити умањење из става 7. овог члана само када има закључен уговор о залогу депозита којим је предвиђено да је банка једино привилеговано лице које има осигуран интерес по односном залогу, да је залог неопозив, да је једини предуслов за примјену права банке на залог да корисник пропусти да испуни своју обавезу према банци и да је залог дат на начин који не пружа могућност да се по њему успоставе додатни интереси.

4.2.3. Ретроактивно тестирање и валидација модела за утврђивање очекиваних кредитних губитака и параметара кредитног ризика

Ретроактивно тестирање и валидација модела

Члан 21.

- (1) Банка је дужна да успостави процедуре за адекватно и ефикасно ретроактивно тестирање тачности и конзистентности модела за утврђивање очекиваних кредитних губитака и параметара кредитног ризика најмање једном годишње, као и за валидацију тих модела.

- (2) Поступак свакогведеног ретроактивног тестирања мора бити на адекватан начин документован (алати, подаци који су кориштени, те резултати тестирања и слично), на начин да се континуирано могу утврдити измјене и разлози за предложене измјене.
- (3) Уколико се наконведеног тестирања утврди да је потребно извршити измјене модела и/или параметара кредитног ризика, а измјене резултирају промјенама износа очекиваних кредитних губитака за 5 процентних поена или више од укупног нивоа већ утврђених вриједности очекиваног кредитног губитка, посматрано унутар било којег нивоа кредитног ризика, банка је дужна обавијестити Агенцију најкасније у року од пет дана од дана усвајања резултата ретроактивног тестирања и валидације модела.

5. Извјештавање

Извјештајне ознаке

Члан 22.

За потребе извјештавања Агенције у складу са чланом 33. став 2. Одлуке банка ће користити извјештајне ознаке из Прилога 4. на начин детаљније дефинисан у извјештајним обрасцима и пратећим инструкцијама, као и за потребе достављања података у Централни регистар кредита код Централне банке Босне и Херцеговине.

6. Прелазне и завршне одредбе

Прелазне и завршне одредбе

Члан 23.

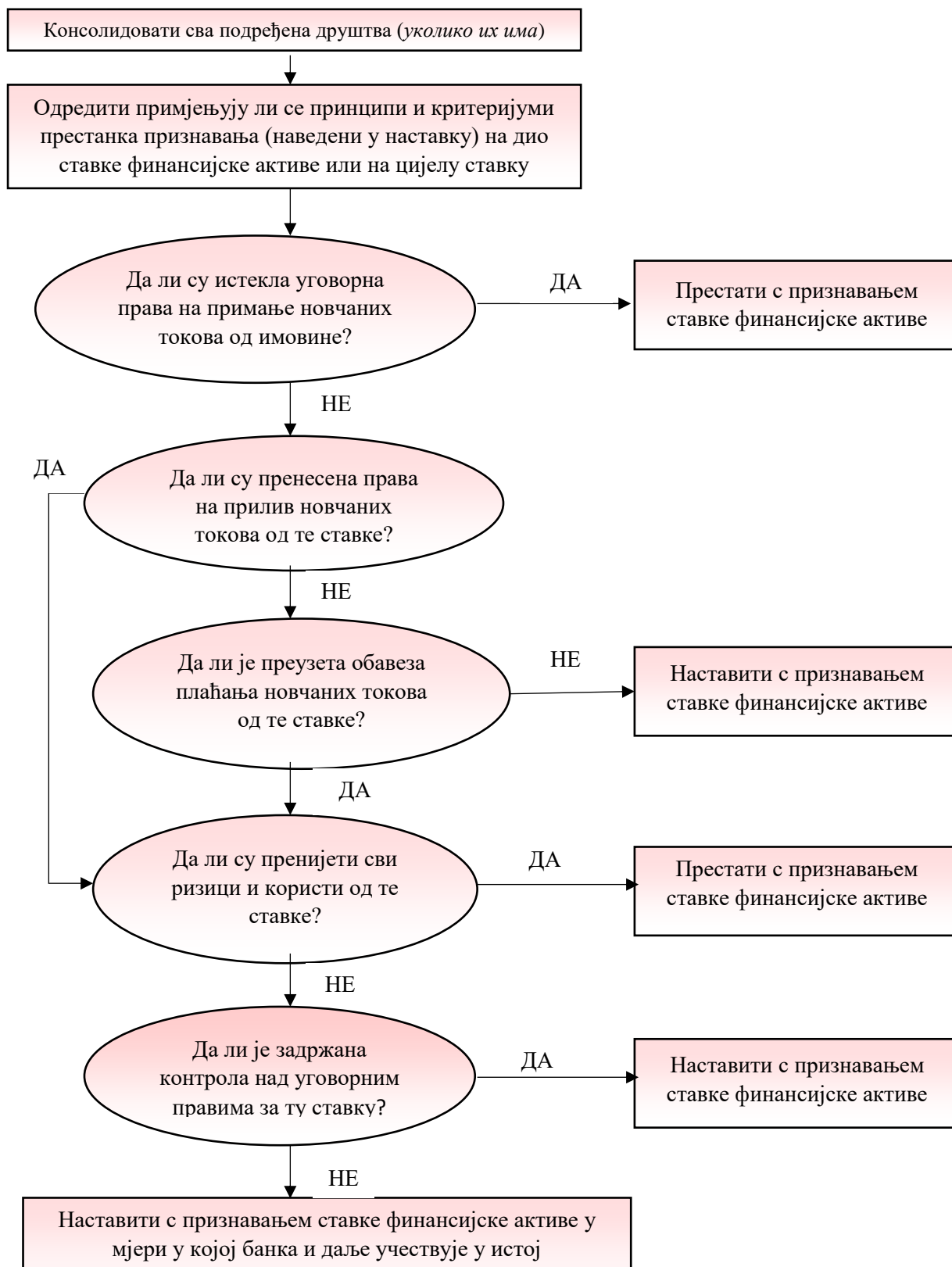
- (1) Ово упутство ступа на снагу даном ступања на снагу Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака и објављује се на службеној интернет страници Агенције.
- (2) Банка параметре кредитног ризика из пододјелка 4.2.1. овог упутства усклађује са прописаним захтјевима најкасније до 30.09.2020. године.

Број: Д-9/19

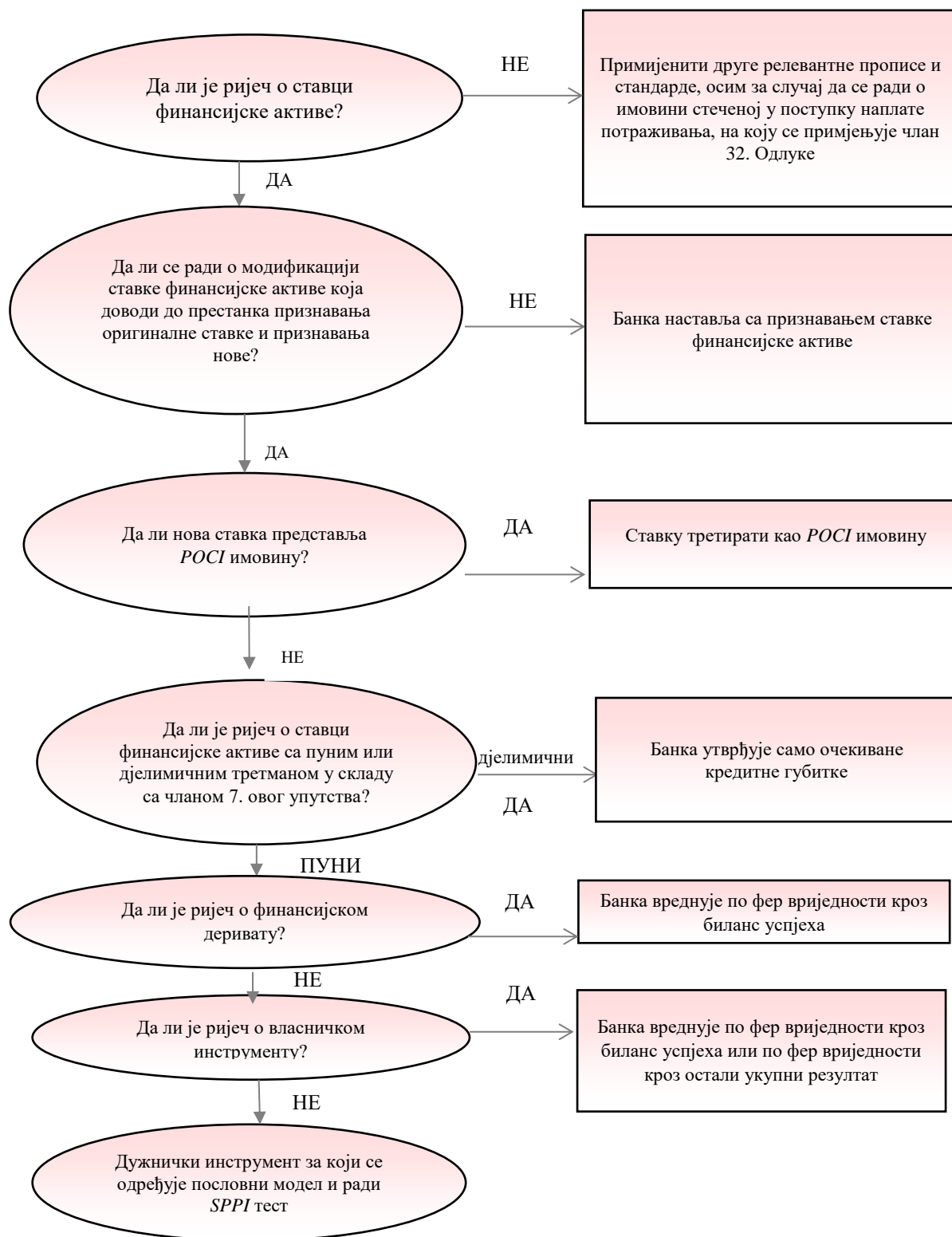
Дана: 07.06.2019. год.

Прилог 1. Престанак признавања финансијске активе

Прилог 2. Процес класификације финансијске активе

Прилог 3. Поједностављени преглед третмана ставки финансијске активе

Пословни модел	SPPI тест	Класификација МСФИ 9	Иницијално вредновање	Накнадно вредновање	Утицај накнадног вредновања на финансијске извјешаје банке	Очекивани кредитни губитак
„Држање ради наплате“ (HiC)	испуњава	Фин. имовина која се вреднује по амортизованом трошку	Фер вриједност (са трошковима трансакције)	Амортизовани трошак (примјеном методе ЕКС)	Смањење фин. имовине (приход од камата уз очекивани кредитни губитак)	смањење финансијске имовине и расход
„Држање ради наплате“ (HiC)	не испуњава	Фин. имовина која се вреднује по фер вриједности кроз БУ	Фер вриједност (без трошкова трансакције)	Фер вриједност на извјештајни датум	Повећање фер вриједности – повећање фин. имовине и приход / Смањење фер вриједности – смањење фин. имовине и расход	није примјењиво
„Држање ради наплате или продаје“ (HiCoS)	испуњава	Фин. имовина која се вреднује по фер вриједности кроз остали укупни резултат	Фер вриједност (са укљученим трошковима трансакције)	Фер вриједност на извјештајни датум	Повећање фер вриједности – повећање фин. имовине и повећање капитала (осталог укупног резултата) / Смањење фер вриједности – смањење фин. имовине и смањење капитала (осталог укупног резултата)	повећање капитала (осталог укупног резултата) и расход
„Држање ради наплате или продаје“ (HiCoS)	не испуњава	Фин. имовина која се вреднује по фер вриједности кроз БУ	Фер вриједност (без трошкова трансакције)	Фер вриједност на извјештајни датум	Повећање фер вриједности – повећање фин. имовине и приход / Смањење фер вриједности – смањење фин. имовине и расход	није примјењиво
Пословни модел са осталим циљевима (Other)	није потребан	Фин. имовина која се вреднује по фер вриједности кроз БУ	Фер вриједност (без трошкова трансакције)	Фер вриједност на извјештајни датум	Повећање фер вриједности – повећање фин. имовине и приход / Смањење фер вриједности – смањење фин. имовине и расход	није примјењиво

Прилог 4. Ознаке за потребе извјештавања (табела ће се по потреби ажурирати и објавити на интернет страници Агенције)

Ознаке	Изложеност	Критеријуми препознавања	CRK ознака
1.1	Изложености са ниским кредитним ризиком	Члан 18. став 1. тачка 1. Одлуке	A
1.2.	Изложености код којих кредитни ризик није значајно повећан након почетног признавања	Члан 18. став 1. тачка 2. Одлуке	A
1.3.	Модификације изложености из нивоа кредитног ризика 1 узроковане текућим потребама дужника	Члан 18. став 1. тачка 3. Одлуке	A
1.4.	Изложености према централним владама и централним банкама изван БиХ, банкама и другим субјектима финансијског сектора	Члан 23. став 1. т. 2. и 3. Одлуке	A
1.5.	Изложености које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха, а испуњавају услов за ниво кредитног ризика 1	Члан 18. Одлуке	A
2.1.	Изложености код којих се кредитни ризик значајно повећао након почетног признавања	Члан 19. став 1. Одлуке	B
2.2.	Модификације изложености из нивоа кредитног ризика 2 узроковане текућим потребама дужника	Члан 17. став 4. Одлуке	B
2.3.	Реструктуриране изложености које у тренутку одобрења нису биле распоређене у ниво кредитног ризика 3	Члан 19. став 6. Одлуке	B
2.4.	Изложености у периоду опоравка	Члан 22. став 1. тачка 2. подтачка 1. Одлуке	B
2.5.	Изложености у периоду опоравка	Члан 22. став 1. тачка 2. подтачка 2. Одлуке	B
2.6.	Изложености у периоду опоравка	Члан 22. став 1. тачка 2. подтачка 3. Одлуке	B
2.7.	РОСИ имовина распоређена у ниво кредитног ризика 2	Члан 17. став 2. Одлуке	B
2.8.	Изложености које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха, а испуњавају услов за ниво кредитног ризика 2	Члан 19. Одлуке	B
3.1.*	Изложености у статусу неизмирења обавеза које су обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узрокованих финансијским потешкоћама дужника, са кашњењем до 365 дана	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 1	C
3.2.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које су обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узроковане финансијским потешкоћама дужника са кашњењем од 366 до 1460 дана	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 1	D
3.3.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које су обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узроковане финансијским потешкоћама дужника са кашњењем преко 1460 дана, али нису књиговодствено евидентирани очекивани кредитни губици од 100%	Члан 25. став 3. Одлуке	D

3.4.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које су обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узроковане финансијским потешкоћама дужника, са кашњењем преко 1460 дана и ако су књиговодствено евидентирани очекивани кредитни губици од 100%	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 1	Е
3.5.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које нису обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узрокованих финансијским потешкоћама дужника са кашњењем до 270 дана	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 2	С
3.6.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које нису обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узрокованих финансијским потешкоћама дужника са кашњењем од 270 до 456 дана	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 2	Д
3.7.	Изложености у статусу неизмирења обавеза које нису обезбијеђене прихватљивим колатералом, осим реструктурираних изложености узрокованих финансијским потешкоћама дужника са кашњењем преко 456 дана	Члан 25. став 1. Одлуке – Табела 2	Е
3.8.	Изложености у периоду опоравка	Члан 22. став 3. тачка 2. подтачка 1. и 2. Одлуке	С
4.1.	Иницијално призната РОСИ имовина	Члан 17. став 2. Одлуке	С
4.2.	Изложености које се вреднују по фер вриједности кроз биланс успјеха, а испуњавају услов за ниво кредитног ризика 3	Члан 20. став 1. Одлуке	С
4.3.	Реструктуриране изложености које су претходно биле три или више пута реструктуриране	Члан 25. став 5. Одлуке	Е
4.4.	Гаранције за које је извршен протест	Члан 25. став 6. Одлуке	Д
4.5.	Гаранције за које је извршен протест и ако су књиговодствено евидентирани очекивани кредитни губици од 100%	Члан 25. став 6. Одлуке	Е
4.6.	Остале изложености - рачуноводствени отпис	Члан 11. став 5. тачка 3. Одлуке	Е
5.1.	Остале изложености – ниво кредитног ризика 1 (кашњење до 30 дана)	Члан 26. Одлуке	А
5.2.	Остале изложености – ниво кредитног ризика 2 (кашњење од 31 до 90 дана)	Члан 26. Одлуке	В
5.3.	Остале изложености – ниво кредитног ризика 3 (кашњење од 91 до 180 дана)	Члан 26. Одлуке	С
5.4.	Остале изложености – ниво кредитног ризика 3 (кашњење од 181 до 365 дана)	Члан 26. Одлуке	Д
5.5.	Остале изложености – ниво кредитног ризика 3 (кашњење преко 365 дана)	Члан 26. Одлуке	Е

* За изложености које су обезбијеђене прихватљивим колатералом у проценту већем од 50% укупне изложености примјењују се тачке од 3.1. до 3.4.